Dokumentacja Niebieskie Karty

# Jak organizować pracę grup diagnostyczno-pomocowych? Jak realizować procedurę, gdy przemocy doświadcza dziecko? Kiedy stosować kwestionariusz szacowania ryzyka życia i zdrowia dziecka? Omówienie proponowanych zmian do ustawy o przemocy domowej

Wideoszkolenie PCC Poland przeznaczone dla pracowników ośrodków pomocy społecznej, którzy zajmują się procedurą „Niebieskie Karty". Do udziału zapraszamy również przedstawicieli oświaty, służby zdrowia, sądów, Policji, Żandarmerii Wojskowej oraz organizacji pozarządowych.

**Omówienie proponowanych zmian do ustawy o przemocy domowej**

Wideoszkolenie to skupia się na omówieniu procedur związanych z zespołami interdyscyplinarnymi oraz dokumentacją Niebieskie Karty. Uczestnicy szkolenia otrzymają aktualne wzory pism i wniosków, które będą mogli wykorzystać w swoich ośrodkach pomocy społecznej.

## W programie m.in.:

- Kto i kiedy przeprowadza monitoring?
- Jaki powinien być właściwy skład zespołu interdyscyplinarnego?
- Kiedy jest odpowiedni moment na zamknięcie procedury Niebieskie Karty?
- Jak wypełnić Kwestionariusz szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka?
- Jak rozumieć nową definicję bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka z artykułu 12a?
- Co robić, kiedy sprawca przemocy jest za granicą?

## Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Gotowe formularze dla grupy diagnostyczno-pomocowej i zespołu interdyscyplinarnego (wnioski, protokoły)
- Wzory zaproszeń, wezwań i zawiadomień
- Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
- Zawiadomienie sądu opiekuńczego/zawiadomienie o demoralizacji małoletniego
- Wzór informacji o efektach podejmowanych przez grupę działań
- Skierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym
- Wzór pisma o pozyskanie danych do szkół i przedszkoli
- Karta monitoringu po zakończeniu procedury Niebieskie Karty
- Wzory druków związanych z zapewnieniem dziecku ochrony na podst. art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

## Szczegółowy program szkolenia:

**NOWOŚCI W PROGRAMIE**:

- Omówienie proponowanych zmian do ustawy o przemocy domowej

**1. Monitoring i jego zakres**

- Prowadzenie monitoringu po zakończeniu NK – rodzaje działań.
- Co robić jeśli osoba monitorowana umiera? Czy prowadzić monitoring?
- Kto prowadzi monitoring, jeżeli na terenie gminy zamieszkania sprawcy nie powołano grupy diagnostyczno-pomocowej?
- Dlaczego prowadzi się monitoring we wszystkich zakończonych procedurach Niebieskie Karty?
- Monitoring zespołu, jak to technicznie zapisywać?
- Co w przypadku gdy osoba monitorowana nie chce mieć kontaktu z pracownikiem socjalnym i nie wpuszcza go do domu?
- Co z monitoringiem po zakończeniu procedury NK, gdy wpłynęła nowa NK w tej samej rodzinie?
- W jaki sposób realizować i dokumentować monitoring po zakończeniu procedury NK? Jak często muszą być odwiedziny w trakcie monitoringu?

**2. Zespół interdyscyplinarny – skład i kompetencje, współpraca z grupą roboczą**

- Jaki powinien być właściwy skład zespołu interdyscyplinarnego?
- Czy ZI powołując GDP może od razu poszerzyć skład o kuratora?
- Co zrobić w sytuacji kiedy nie ma przewodniczącego ani zastępcy ZI, a wpływa nowa NK? Kto powołuje GDP?
- Jak i kiedy grupa informuje przewodniczącego ZI o efektach podjętych działań?
- Czy położna środowiskowa, która prowadzi swoją indywidualną, prywatną praktykę, może zostać członkiem ZI jako przedstawiciel ochrony zdrowia?
- Jakie działania podejmować w związku z obowiązkiem monitoringu przez ZI działań GDP?
- Co oznacza obsługa administracyjno-techniczna i finansowa zespołu interdyscyplinarnego?
- Czy na zespole interdyscyplinarnym powinno się omawiać wpływające Niebieskie Karty?
- Czy osoba doznająca przemocy może uczestniczyć w posiedzeniu ZI?
- ODP i OSP zmienili miejsce zamieszkania. Gmina poprzedniego zamieszkania przekazała dokumentację i zamknęła procedurę |NK. Co robić w takiej sytuacji?
- Co w sytuacji gdy osoba zgłaszająca przemoc wobec dziecka zamieszkuje w innej gminie? Np. babcia zgłasza, że matka dziecka jest sprawcą przemocy?
- Co, jeżeli jedno z dzieci było świadkiem przemocy i przeprowadziło się do babci, która mieszka na terenie innej gminy?
- Co w przypadku, kiedy dziecko doznające przemocy jest z naszego terenu, ale uczy się w szkole z innego miasta, z którym nie mamy podpisanego porozumienia? Czy bez porozumienia możemy zaprosić na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej pedagoga/wychowawcę z tej szkoły?

**3. Grupa diagnostyczno-pomocowa – procedury, dokumenty, terminy, przypadki problematyczne**

- Skład grupy: pracownik socjalny i dzielnicowy. Co w przypadku nieobecności na grupie dzielnicowego? Jak sobie radzić w takiej sytuacji?
- Co zrobić w przypadku kiedy dzielnicowy jest nieobecny i przysyła kogoś innego w zastępstwie?
- Co w sytuacji kiedy GDP otrzymuje informację, że kończy się umowa o pracę pomiędzy szkołą, a psychologiem, który jest w składzie GDP?
- Mamy NK w monitoringu. Wpływa kolejna NK w tej rodzinie. Czy powołujemy nową GDP, czy działania prowadzi ta, co do tej pory monitorowała?
- Co zrobić w przypadku, gdy dzielnicowy i nauczyciele chcą zamknięcia NK, a pracownik socjalny jest przeciwko? Jak rozwiązać problem?
- Czy jeśli NK została przekazana przez wojewodę do ZI gminy sąsiedniej, to którzy pracownicy

socjalni jeżdżą do rodziny, w której jest NK? Ci z terenu gminy sąsiedniej, czy miejsca zamieszkania?
- Czy w grupie diagnostyczno-pomocowej musi/może być protokolant?
- Do ZI wpływa NK. Karta założona w innej gminie; sprawca przemocy - matka zostaje w innej gminie, troje dzieci zostaje umieszczonych w zawodowej rodzinie zastępczej na terenie naszej gminy. Czy zapraszamy na spotkanie GDP rodzica zastępczego jako osobę reprezentującą dzieci? Czy wchodzimy w środowisko zamieszkania rodziny zastępczej jako członkowie grupy? Czy rozszerzamy skład grupy o koordynatora z PCPR?
- Czy można powołać / rozszerzyć grupę diagnostyczno pomocową zarządzeniem przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, jeżeli ma on upoważnienie członków zespołu do powoływania i rozszerzania grup?
- Czy pełnomocnik wraz ze sprawcą może brać udział w posiedzeniu grupy?
- Czy wniosek o poszerzenie GDP może być podpisany jedynie przez pracownika socjalnego?
- Czy w protokole zakończenia procedury NK, powinny znaleźć się podpisy całej GDP, powołanej przez ZI, czy wystarczą podpisy podstawowego składu (pracownik socjalny, policja)?

**4. Niebieska Karta – procedura i dokumentacja**

- Czy na zgłoszenie świadka przemocy domowej zakłada się NK?
- Czy przy wszczętej procedurze NK, w sytuacji odstąpienia od podjęcia działań, wypełniamy karty C i D?
- Na terenie gminy X znajduje się ODP, a na terenie gminy Y znajduje się OSP,. ZI gminy X przesłał informacje o zakończeniu procedury NK, a jednocześnie w piśmie poprosił aby ZI z gminy Y o poinformowanie OSP o zakończeniu procedury i prowadzenie monitoringu z OSP. Jak postąpić prawidłowo?
- W rodzinie prowadzone są dwie procedury NK. W pierwszej Pani X jest wskazana jako osoba doznająca przemocy ze strony partnera, w drugiej ta sama Pani X jako stosująca przemoc wobec ich córki. Następnie do ZI wpływa pełnomocnictwo z kancelarii adwokackiej do reprezentowania Pani X w toczących się procedurach NK. Co należy zrobić?
- Procedura NK wszczęta w związku ze zgłoszeniem członka rodziny niemieszkającego w miejscu zdarzenia – osoba ta twierdzi, że w rodzinie jest przemoc. Osoba podejrzana o stosowanie przemocy jak i osoba doznająca przemocy piszą oświadczenia ze nic się nie dzieje? Co w takiej sytuacji?
- Pojawił się challenge wśród młodzieży; kto pierwszy trafi do placówki? Dzieci zgłaszały przemoc w domu, mimo że jej nie było, jak unikać takich sytuacji, przewidywać i rozróżniać?
- Funkcjonariusze z innej miejscowości, nie znający sytuacji rodzinnej, przyjeżdżają do bójki dwóch braci, gdzie jeden z nich na co dzień mieszka za granicą i przyjechał tylko na urodziny, doszło do rękoczynów i jest zakładana Niebieska Karta. Co robić w takich sytuacjach? Czy wycofywać kartę?
- Podczas przekazania NK do innej gminy, zostały wysłane wszystkie zebrane materiały tj. protokoły itd., Czy należy kserokopie NK i innych dokumentów zostawić także u siebie?
- W niektórych gminach na posiedzeniu grupy diagnostyczno-pomocowej, wymagane jest, żeby wszyscy członkowie grupy przychodzili ze swoimi notatkami i dołączali do dokumentacji NK. Czy to wynika z ustawy?
- Czy protokół można sporządzić po spotkaniu GDP?
- W karcie wymieniono 3 osoby doznające przemocy, wszystkie zaprosiliśmy na posiedzenie. Ile NK-C wypełnić - z każdą ODP osobno?
- Osoba stosująca przemoc ma zakaz zbliżania, a mieszka z ofiarą, czy jeśli coś się stanie, to pracownicy socjalni mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności?
- Jakie mogą być przesłanki do zakończenia procedury NK? Jakie mogą być przesłanki do zakończenia

procedury NK ze względu na brak zasadności podejmowanych działań?
- NK-A została założona przez Policję. Podano, że osobą stosującą przemoc jest małoletni, a osobą doznającą przemocy jest jego matka. Jak potraktować taką kartę?
- Czy wystarczy zaznaczenie w formularzu NK-A że przekazano osobie doznającej przemocy formularz NK-B, czy ta osoba powinna pokwitować nam odbiór?
- Czy policjant może bez pracownika socjalnego wypełnić NK-D w terenie?
- Jeżeli sprawca przemocy przebywa w innej gminie, to czy wnioskujemy do tej gminy o kserokopię formularza NK-D i protokołu ze spotkania tamtej grupy ze sprawcą?
- Czy kartę D może podpisać pracownik socjalny z uwagi na brak obecności funkcjonariusza policji?
- Czy wypełniamy formularz Niebieskiej Karty C jeśli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, nie zgłasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej?
- Co, jeśli osoba odmówiła przyjścia i nie chce pomocy? Jak realizować procedurę, kiedy osoba doznająca przemocy nie współpracuje w celu zrealizowania planu pomocy?
- Jeżeli wiemy, że osoba doznająca przemocy nie może dotrzeć na posiedzenie grupy, ponieważ jest osobą starszą i niechodzącą, to czy formularz NK C można sporządzić w jej miejscu zamieszkania?
- Jeżeli jedna karta jest na ofiarę, a w drugiej karcie ta sama osoba jest sprawcą, to w jaki sposób prowadzić procedurę?
- Czy wniosek do sądu w ramach procedury NK o wgląd w sytuację dziecka ma podpisać kierownik OPS, który nie jest w grupie diagnostyczno-pomocowej?
- Kto może reprezentować dziecko na grupie diagnostyczno-pomocowej, gdy oboje rodzice są sprawcami przemocy?
- Czy zapraszamy reprezentanta dziecka na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej?
- Kto kończy procedurę Niebieskie Karty? Czy zespół miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy? Jak kończy pracę grupa diagnostyczno-pomocowa powołana w innej gminie do pracy ze sprawcą przemocy?
- Jakie kroki podejmować/czy podejmować jeśli rodzina, ani osoba doznająca, ani sprawca, nie chce współpracować? Co, jeżeli sprawca i pokrzywdzony trzykrotnie nie zgłaszają się na posiedzenia grupy?
- Czy w każdym przypadku należy zawiadomić Policję lub prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa? Co grozi za zaniechanie tego obowiązku?
- Jeżeli procedurę wszczyna policja i nie ma informacji lub nie poinformowano OSP o NK, nie przekazano karty B, to czy GDP powinna podjąć te działania?
- Czy GDP powinna/ma obowiązek informować ZI o planowanym zakończeniu procedury, czy podejmuje decyzję o zakończeniu i przekazuje ZI protokół?
- Czy można zamknąć procedurę, gdy sprawca i osoba doznająca przemocy nie mieszkają razem, nie dochodzi do przemocy, ale w prokuraturze toczy się sprawa o znęcanie?
- Jaka postąpić w przypadku gdy nie wszyscy członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej zgadzają się na zakończenie procedury? Kto zamyka NK?
- Jakie są przesłanki do rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań i odstąpienia od dalszych działań wobec osób objętych procedurą NK?

**5. Kwestionariusz szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka**

- Czym jest Kwestionariusz szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka?
- Kiedy stosować Kwestionariusz szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka?
- Czy pracownik socjalny może rozmawiać z dzieckiem?
- W momencie wypełnienia kwestionariusza muszą być 3 służby, tj. pracownik socjalny, służba

zdrowia i policja? Jak mniejsze miejscowości mają stosować kwestionariusz szacowania ryzyka, gdzie nie ma placówki służby zdrowia w okolicy?
- Czy Kwestionariusz szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka, musi być wypełniany w obecności dziecka?
- Przypadek: Dziewczyna aktualnie przebywa na oddziale w Szpitalu Psychiatrycznym. Nie chce wracać do domu. W rodzinie jest procedura NK. Kurator zawodowy oczekuje, że pracownik socjalny pojedzie do Szpitala i zabezpieczy dziewczynę z art. 12a (zabezpieczenie dziecka), ponieważ nie ma miejsc w placówkach i kurator "ma związane ręce". Jak postąpić?

**6 Reprezentacja dziecka jego bezpieczeństwo i konflikty rodzinne**

- Oboje rodziców są sprawcami, nie ma żadnego dorosłego, który mógłby być przedstawicielem dziecka, co wtedy?
- Czy jeżeli w procedurze NK są dzieci, to należy przeprowadzić w tych rodzinach wywiad środowiskowy pod kątem zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych, celem przyznania asystenta rodziny?
- Sprawcą w procedurze NK jest matka, ojciec mieszka w innym mieście, dziecko wskazało osobę do reprezentowania babcię. Czy ojciec może domagać się od nas informacji w sprawie NK? Ma on pełnię praw rodzicielskich.
- Jeżeli psycholog szkolny po uzyskaniu od małoletniego informacji o stosowaniu przemocy względem niego przez obojga rodziców zgłasza do OPS, że chce wdrożyć procedurę NK, to czy OPS może założyć NK? Czy musi być obecne dziecko i wyznaczona przez niego osoba?
- Czy małoletniego może reprezentować asystent rodziny, który pracuje z rodziną?
- Czy w przypadku osoby małoletniej powyżej 13 roku życia pracownik socjalny sam rozmawia z dzieckiem i pyta kogo ono wskazuje do reprezentowania?
- Czy udział psychologa jest obowiązkowy w procedurze zapewnienia dziecku ochrony przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej?

**7. Przekazywanie dokumentacji, RODO i dostęp prawniczy**

- Czy można przekazać kopie dokumentów procedury Niebieskie Karty na wniosek o udostępnienie danych osobowych z Komendy Powiatowej Policji?
- Czy Rzecznika Praw Dziecka zwracającego się do GOPS możemy poinformować, że w rodzinie jest prowadzona NK?
- Czy poza oświadczeniem o ochronie danych i poufności informacji są potrzebne jakieś inne dokumenty dla członków grup diagnostyczno-pomocowych?
- Dostaliśmy pismo z Ośrodka Wsparcia dla osób doznających przemocy domowej o przekazanie informacji dotyczącej procedury NK- w tym sytuacji rodziny, ustalenia grupy, kiedy uruchomiono procedurę, czy było kierowane zawiadomienie itd. Czy możemy przekazywać informacje? A jeśli tak, to na jakiej podstawie?
- Jakie obowiązują procedury w związku z ochroną danych osobowych w przypadku przekazywania dokumentacji?
- Czy jeśli NK-A zakłada podmiot poza policyjny np. asystent rodziny to, czy należy przekazać kopię NK na Policję ?
- Czy reprezentant dziecka może mieć wgląd w dokumentację procedury Niebieskie Karty? Co można mu udostępnić?
- Przekazanie akt – czy dołączyć spis dokumentów?
- Czy powołanie do GDP można wysłać zaszyfrowaną wiadomością e-mail lub powiadomić

telefonicznie i napisać notatkę?
- Czy podpisane przez Członka GDP oświadczenia o poufności obowiązują bezterminowo do każdej NK, czy powinny być podpisywane do każdej sprawy?
- Czy jest obowiązek przekazywania klauzuli RODO osobom objętym procedurą NK?
- Jak postąpić w sytuacji wniosku adwokata sprawcy o udostępnienie dokumentacji?
- Czy w przypadku przeprowadzki rodziny do innej gminy przesyłamy kopię, czy oryginały dokumentacji NK?
- Czy Zespół może wydać zaświadczenie o toczącej się procedurze NK dla osoby doznającej przemocy na jej wniosek?
- Czy można udostępniać informacje o realizacji procedury NK organizacjom pozarządowym, które poinformowały o przemocy i takiej informacji się domagają?
- Czy w sprawie rozwodowej na wniosek sądu można przesłać dokumentację NK? Czy sprawca i osoba doznająca mają wgląd do takiej dokumentacji? Czy możemy zwrócić się do sądu cywilnego, mając na uwadze art. 9 c ustawy o przeciwdziałaniu przemocy, o rozważenie możliwości wyłączenia jawności tych danych, które mogą mieć wpływ lub ujawnienie ich może stanowić zagrożenie dla osób - świadków lub osób zgłaszających się do NK?
- W jaki sposób i w jakiej formie przekazujemy dokumentację do sądów i prokuratury- oryginały, czy kserokopię? Czy kserokopia dokumentacji wymaga potwierdzenia za zgodność z oryginałem? Czy prawidłowe jest udostępnianie dokumentacji w formie pojedynczych opinii i druków czy całościowo?
- Czy członek grupy diagnostyczno-pomocowej może odmówić zeznań w charakterze świadka?
- Czy mamy obowiązek gromadzenia dokumentacji na nośnikach CD udostępnianych przez sprawcę lub osobę doznającą? Czy powinniśmy je przeglądać, czy jedynie przekazać policji i prokuraturze?

**8. Przekazywanie kart między rejonami, zakładami karnymi, emigracją**

- Co robić w sytuacji kiedy osoba stosująca przemoc wyjeżdża za granicę?
- Co z osobami, które zostały aresztowane? Czy czekamy, czy możemy zamknąć Kartę? Czy trzeba przesłać NK do zakładu karnego?
- Czy ZI w gminie, w której mieszka osoba doznająca przemocy powinna poinformować sprawcę o zakończeniu procedury NK?

**9. Zajęcia korekcyjno-edukacyjne, zaświadczenia, terminy, zwolnienia**

- Kiedy wystawiamy zaświadczenie o zgłoszeniu się do PKE?
- Czy można zamknąć NK, jeśli OSP został skierowany na program korekcyjno- edukacyjny w 2024 i nie zrealizował go? Czy można zrezygnować z dalszego egzekwowania donoszenia zaświadczenia w takiej sytuacji?
- Czy możemy skierować na zajęcia korekcyjno-edukacyjne, osobę stosującą przemoc domową, która jest w trakcie terapii leczenia uzależnienia w Poradni leczenia uzależnień?

# Prowadzący:

**Agnieszka Górska** – **dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku**, z wykształcenia prawnik; z pomocą społeczną związana od 2005r., członek Zespołu Monitorującego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy Ministerstwie I,II i III kadencji; przewodnicząca, a następnie członek Zespołu Interdyscyplinarnego odpowiedzialna za organizację systemu przeciwdziałania przemocy w gminie; wykładowca akademicki

*Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną*